

Cuntas Leithreasa 2022

Vóta 25

Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas

An Réamhrá

Mar Stiúrthóir ar Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, is mise an tOifigeach Cuntasaíochta le haghaidh Vóta 25. Ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 ar thuarastail agus speansais Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas agus chun deontais áirithe a íoc.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2022, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain.

Tá barrachas €24,000 dlite le géilleadh don Stáitchiste.

Is cuid den chuntas iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1 go 5.

Ról an Choimisiúin

Is comhlacht reachtúil neamhspleách é Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, a bunaíodh an 1 Samhain 2014 faoin Acht faoi Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014. Is é sainordú reachtúil an Choimisiúin cearta an duine agus an comhionannas a chosaint agus a chur chun cinn in Éirinn agus cultúr measa ar chearta an duine, ar an gcomhionannas agus ar thuiscint idirchultúrtha a thógáil. Is é an Coimisiún Institiúid Náisiúnta na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhlacht Náisiúnta na hÉireann um an gComhionannas. Is é Rapóirtéir Náisiúnta na hÉireann um Gháinneáil ar Dhaoine a Chosc é freisin.

Tá 15 chomhalta ag an gCoimisiún, agus an Príomh-Choimisinéir ar dhuine díobh siúd. Ceapadh forálacha an Achta chun neamhspleáchas an Choimisiúin ina chuid oibre a chinntiú. Ceapann Uachtarán na hÉireann Comhaltaí an Choimisiúin, i ndiaidh vóta in dhá Theach an Oireachtais. Is comhlacht corpraithe é an Coimisiún. Tuairiscíonn sé go díreach don Oireachtas dá fheidhmeanna reachtúla agus cinneann na comhaltaí a bheartas agus a ghníomhaíochtaí go neamhspleách. Cuireann an feidhmeannas, atá faoi stiúir an Stiúrthóra mar Oifigeach Cuntasaíochta, straitéisí agus beartais an Choimisiúin i bhfeidhm.

Caithfidh an Coimisiún ráiteas straitéise a ullmhú gach trí bliana a chaithear a chur faoi bhráid Thithe an Oireachtais. Cuireadh Ráiteas Straitéise an Choimisiúin le haghaidh 2022–2024 faoi bhráid an Oireachtais i mí na Nollag 2021. Caithfidh an Coimisiún freisin, tráth nach déanaí ná sé mhí i ndiaidh dheireadh gach bliana airgeadais, tuarascáil bhliantúil a ullmhú faoina ghníomhaíochtaí, a chuirtear faoi bhráid Thithe an Oireachtais agus a fhoilsítear ina dhiaidh sin.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta, maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe i gclárán 22 de 2022, chun feidhme agus an cuntas á ullmhú, mar aon leis na breiseanna seo a leanas:

Ráta dímhéasa le haghaidh feabhsuithe léasachta

Dímheastar feabhsúcháin ar áitribh léasacha ar ráta 5% in aghaidh na bliana de réir méid chothroim.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm as a chinntiú go mbíonn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais á chothabháil agus á fheidhmiú ag Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas.

Déantar an fhreagracht sin a fheidhmiú i gcomhthéacs na n-acmhainní a bhíonn ar fáil dom agus i gcomhthéacs mo chuid oibleagáidí eile mar Stiúrthóir ar an gCoimisiún. Ina theannta sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnach seachas dearbhú iomlán a thabhairt go gcumhdaítear sócmhainní, go n-údaraítear agus go dtaifeadtar idirbhearta go cuí, agus go ndéantar earráidí ábhartha nó mírialtachtaí eile a chosc nó go ndéanfaí iad a aimsiú go tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus bíonn an córas agus a éifeachtacht á n-athbhreithniú go leanúnach.

Seirbhísí comhroinnte

Soláthraíonn an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte seirbhísí párolla agus acmhainní daonna do Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas ar bhonn seirbhísí comhroinnte. Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam i dtaca le ceanglais an Chomhaontaithe Bainistíochta Seirbhísí idir an Oifig seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte le haghaidh seirbhísí comhroinnte acmhainní daonna agus párolla a sholáthar.

Braithim ar litir dhearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta an Vóta le haghaidh na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte á rá go bhfuil rialuithe cuí i bhfeidhm maidir le seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Choimisiún.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na gnéithe seo a leanas mar chuid di.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal an lucht bainistíochta mar aon le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar an sannadh an fhreagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla le haghaidh teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomhaíocht cheartaitheach chuí a chinntiú.

- Tá Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ann chun comhairle a chur orm faoi mo fhreagrachtaí a chomhlíonadh maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Tuairiscíodh na nósanna imeachta le haghaidh na bpríomhphróiseas gnó ar fad.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat um nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear leithscaradh dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta agus, go háirithe,

- go bhfuil córas buiséadaithe cuí lena ngabhann buiséad bliantúil ann a gcoinníonn an lucht ardbhainistíochta agus an Coimisiún é faoi athbhreithniú
- go ndéanann an lucht ardbhainistíochta agus an Coimisiún athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha bliantúla agus tréimhsiúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcomparáid le réamhaisnéisí
- go bhfuil córas bainistíochta riosca i bhfeidhm i gCoimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- go bhfuil treoirlínte cuí ann faoi rialú infheistíocht chaipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail
- go gcinntíonn Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas go bhfuil díriú cuí ann ar an dea-chleachtas i gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go gcloítear leis na treoirlínte ábhartha ar fad.

Iniúcháireacht inmheánach agus an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca

Deimhním go bhfuil feidhm iniúcháireachta inmheánaí ag Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas (atá á seachfhoinsíú faoi láthair) ag a bhfuil pearsanra atá oilte go cuí. Tá anailís ar na rioscaí airgeadais a bhfuil Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas nocht dóibh mar bhonn agus thaca ag a cuid oibre agus bunaítear a pleananna bliantúla iniúcháireachta inmheánaí, atá faofa agamsa agus ag an gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca, ar an anailís sin. Tá sé d'aidhm leis na pleananna sin na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn atrátha thar thréimhse réasúnach. Déanaimse, agus déanann an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca, athbhreithniú ar an bhfeidhm iniúcháireachta inmheánaí ar bhonn tréimhsiúil.

Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam chun a chinntiú go bhfiosraítear tuarascálacha na feidhme iniúcháireachta inmheánaí.

Soláthar

Deimhním go gcinntíonn an Coimisiún go bhfuil díriú cuí ann ar an dea-chleachtas i gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte ábhartha ar fad.

Chuir an Coimisiún mionsonraí faoi 14 chonradh neamhchomhlíonta ar fáil sa tuairisceán bliantúil maidir le ciorclán 40/2002 don Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus don Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Chomhlíon an Coimisiún na treoirlínte seachas i gcás conradh amháin (sa bhreis ar €25,000), dar luach €37,706 san iomlán (gan CBL a áireamh). Cuireadh síneadh leis an gconradh le haghaidh seirbhísí dearaidh ghrafaigh agus priontála tar éis a dháta éaga chun freastal ar na riachtanais mhéadaithe a bhain le feachtas feasachta Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas. Bhí luach €37,706 ar na seirbhísí a fuarthas i ndiaidh dháta éaga an chonartha. Forbraíodh plean soláthair bliantúil mionsonraithe a chabhróidh le riachtanais soláthair Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas a ghabháil go héifeachtach.

Áiríodh an conradh thuasluaite i dtuairisceán bliantúil 40/2002 atá luaite thuas.

Creat riosca agus rialaithe

Chuir Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas córas bainistíochta riosca i bhfeidhm lena sainaitheann agus lena dtuairiscítear na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta a bhíonn ar bun chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a oiread agus is féidir, na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaitheann na príomhrioscaí a bhíonn roimh Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas agus sainaitheann, measadh agus grádaíodh iad sin de réir a shuntasáí a bhíonn siad. Déanann an lucht ardbhainistíochta, an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca agus Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas athbhreithniú agus nuashonrú ar an gclár go rialta. Úsáidtear torthaí na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go mbainistítear rioscaí ar leibhéal inghlactha.

Tugtar mionsonraí sa chlár rioscaí faoi na rialuithe agus na gníomhartha a theastaíonn chun rioscaí a mhaolú agus sanntar freagracht as na rialuithe a oibriú do bhaill foirne shonracha.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla le haghaidh monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnamh rialaithe in iúl dóibh siúd a bhíonn freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta, don Choiste Iniúcháireachta agus Riosca agus don Choimisiún, i gcás gurb ábhartha, ar bhonn tráthúil. Deimhním gur sainaitheann príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun faireachán a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus aon easnamh a shainaitheann a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta um bainistíocht riosca agus rialú. Bíonn monatóireacht agus athbhreithniú Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais á dtreorú ag obair na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha, an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca agus an lucht ardbhainistíochta laistigh de Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas a bhíonn freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Chuaigh mé i mbun fhreagracht an Oifigigh Cuntasaíochta an 19 Meán Fómhair 2022 i ndiaidh don Oifigeach Cuntasaíochta a bhí ann go dtí sin, Laurence Bond, dul ar scor.

Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú inmheánach airgeadais i ndáil le 2022 is gá a nochtadh sa chuntas leithreasa.

Éimear Fisher

Oifigeach Cuntasaíochta

Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas

28 Márta 2023

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 25 Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 25 Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáлтаis agus an caiteachas a bhain le Vóta 25 Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022, agus
- ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht arna fhógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Níl baint ná páirt agam le Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta san aguisín leis an tuarascáil seo.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus MacCárthaigh

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

25 Iúil 2023

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den Exchequer and Audit Departments Act 1866
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáiltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach tá an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a aimseofar míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más amhlaidh ina n-aonar nó mar chomhiomlán a d'fhéadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíoch a dhéanann úsáideoirí ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinnim sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaithint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna cuntas leithreasa, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúcháireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bunús a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithe míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.

- Gnóthaím tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a cheapadh atá oiriúnach do na cúinsí. Ní dhéanaim amhlaidh, áfach, chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnamh shuntasacha i rialú inmheánach a shainithním le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás gurb amhlaidh, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca leis an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha, ceanglaítear orm an fóras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúcháireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 25 Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas

Cuntas Leithreasa 2022

		2022		2021
		Soláthar meastac háin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
Caiteachas an chláir				
A	Feidhm Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas	7,614	7,610	6,817
Ollchaiteachas		7,614	7,610	6,817
<i>Lúide</i>				
B	Leithreasaí-i-gcabhair	81	101	76
Glanchaiteachas		7,533	7,509	6,741

Barrachas

Tá barrachas na suime a soláthraíodh le hais na glansuime faoi dhliteanas le géilleadh don Stáitchiste.

	2022	2021
	€	€
Barrachas le géilleadh	24,118	192,105

Éimear Fisher

Oifigeach Cuntasaíochta

Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas

28 Márta 2023

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2022

		2022	2021
	€000	€000	€000
Pá		4,474	3,642
Neamhphá		3,136	3,175
Ollchaiteachas		7,610	6,817
<i>Lúide</i>			
Leithreasaí-i-gcabhair		101	76
Glanchaiteachas		7,509	6,741
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Dímheas	170	170	38
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Méadú ar réamhíocaíochtaí deiridh	(199)		
Méadú / laghdú ar fhabhruithe deiridh	273	74	(286)
Caiteachas díreach		7,753	6,493
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		106	88
Glanhostas an chláir		7,859	6,581

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá suim an glanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta as na suimeanna seo a leanas maidir le Vóta 25 a tabhaíodh in áit eile.

		2022	2021
		€000	€000
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	9	9
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	97	79
		106	88

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2022

	Nóta	2022 €000	2021 €000
Sócmhainní caipitil	2.1	1,473	1,643
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim		59	83
Réamhíocaíochtaí	2.2	664	465
Glanmhaoiniú Státchiste	2.6	164	75
Iarmhéideanna dochair eile	2.3	9	1
Iomlán na sócmhainní reatha		896	624
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.4	296	23
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.5	232	159
Iomlán na ndliteanas reatha		528	182
Glansócmhainní reatha		368	442
Glansócmhainní		1,841	2,085
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.7	1,841	2,085

2.1 Sócmhainní caipitil

	Feabhsuithe léasachta	Troscán agus feistis	Trealamh TF agus oifige	Iomlán
	€000	€000	€000	€000
Ollsócmhainní				
Costas nó luacháil ag an 1 Eanáir 2022 ^a	1,746	360	476	2,582
Breiseanna	—	—	—	—
Costas nó luacháil ag an 31 Nollaig 2022	1,746	360	476	2,582
Dímheas carntha				
Iarmhéid tosaigh ag an 1 Eanáir 2022	508	205	226	939
Dímheas don bhliain	87	36	47	170
Dímheas carnach ag an 31 Nollaig 2022	595	241	273	1,109
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2022	1,151	119	203	1,473
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2021	1,238	155	250	1,643

Nóta ^a Cuireadh tairseach €10,000 le haghaidh chaipitliú na sócmhainní caipitil le haghaidh breiseanna caipitil i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2021. Áiríodh sócmhainní a luacháladh faoi bhun an €10,000 sin i luacháil sócmhainní an iarmhéid tosaigh, bunaithe ar chostas stairiúil.

2.2 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	500	341
Costais áitribh oifige	114	98
Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	47	21
Taisteal agus cothú	2	—
Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	1	—
Comhairleoireacht agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	—	5
	664	465

2.3 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2022	2021
	€000	€000
Suimeanna atá dlite don Stát		
Ticéad TaxSaver	4	—
Féichiúnaithe párolla	3	—
An scéim um rothaíocht chun na hoibre	2	1
	9	1

2.4 Speansais fhabhraithe

ag an 31 Nollaig	2022	2021
	€000	€000
Comhairleoireacht agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	145	—
Costais áitribh oifige	82	5
Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	44	6
Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	19	10
Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	3	2
Taisteal agus cothú	3	—
	296	23

2.5 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	2022	2021
	€000	€000
Suimeanna atá dlite don Stát		
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	88	47
Cáin ioncaim	71	52
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	53	40
Muirear sóisialach uilíoch	14	10
Cáin bhreisluacha	5	8
Tuarastail	1	1
Ticéad TaxSaver	—	1
	232	159

2.6 Glanmhaoiniú Státchiste

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Barrachas le géilleadh	24	192
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh	(188)	(267)
Glanmhaoiniú Státchiste	(164)	(75)
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	59	83
Iarmhéideanna dochair	9	1
	68	84
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(232)	(159)
	(232)	(159)
	(164)	(75)

2.7 Cuntas maoinithe stáit

	Nóta	2022 €000	2021 €000
Glansócmhainní ag an 1 Eanáir		2,085	1,837
Eisíocaíochtaí ón Vóta			
Soláthar meastacháin	Cuntas	7,533	
Barrachas le géilleadh	Cuntas	24	
Glanvóta		7,509	6,741
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1.1	106	88
Glanchostas an cháir	1	(7,859)	(6,581)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig		1,841	2,085

2.8 Ceangaltais

Ceangaltais dhomhanda	2022	2021
ag an 31 Nollaig	€000	€000
Soláthar earraí agus seirbhísí ^a	1,306	1,740
Cláir dheontais neamhchaipitil	284	101
Dlí agus tionscadail eile	35	138
lomlán na gceangaltas is in-fhorfheidhmithe le dlí	1,625	1,979

Nóta ^a Is ionann ceangaltas an léasa áitribh agus €393,897 in aghaidh na bliana go dtí 2024.

Nóta 3 Caiteachas an Vóta

Anailís ar an gcaiteachas riaracháin

Gach leithdháileadh le haghaidh Vóta 25 Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, aicmítear é mar chaiteachas riaracháin a chuirtear chun feidhme clár amháin: feidhm Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas.

		2022		2021
		Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	4,356	4,474	3,642
ii	Taisteal agus cothú	30	35	4
iii	Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	1,887	1,571	1,638
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	47	71	75
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	244	289	320
vi	Costais áitribh oifige	600	515	511
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	450	655	627
		7,614	7,610	6,817

Difríochtaí suntasacha

Tugtar breac-chuntas thíos ar na cúiseanna le difríochtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000).

vii Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe

Soláthar meastacháin: €450,000; toradh: €655,000

Bhí méadú €205,000 ann ar an gcaiteachas ar sheirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar pholasaithe mar gheall ar shainchabhair dhlíthiúil mhéadaithe a theastaigh chun tacú lenár ngníomhaíocht mhéadaithe sa dlíthíocht um chearta an duine agus comhionannais a shaothraigh IHREC de réir a oibleagáidí reachtúla.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2022		2021
		Measta	Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000
1	Fáltais ó rannfocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí	81	88	73
2	Ilghnéitheach	—	13	3
Iomlán		81	101	76

Nóta 5 Líon Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2022	2021
Líon foirne ag deireadh na bliana	82	73

5.2 Pá

	2022	2021
	€000	€000
Pá	4,031	3,288
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	22	13
Ragobair	—	1
ÁSPC an fhostóra	421	340
Pá iomlán	4,474	3,642

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2022	2021
			€	€
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	3	1	13,176	12,740
Ragobair	—	—	—	934

5.4 Socruithe eile maidir le luach saothair

In 2022, athfhostaíodh státseirbhíseach amháin a bhí ar scor agus ag a raibh pinsean earnála poiblí ar chostas iomlán €33,600. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

5.5 Foireann an Choimisiúin de réir banda pá

Líon na bhfostaithe den Choimisiún a raibh a sochair fostaithe iomlána (lena n-áirítear bunphá, liúntais, ragobair; gan ÁSPC an fhostóra, costais phinsin an fhostóra a áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999, agus laistigh de gach banda €10,000 ó €60,000 ar aghaidh, tá siad mar a leanas.

Banda pá (€)		Líon na bhfostaithe	
Ó	Go	2022	2021
20,000	59,999	56	49
60,000	69,999	4	3
70,000	79,999	6	4
80,000	89,999	3	1
90,000	99,999	1	3
100,000	109,999	2	—
110,000	119,999	—	2
120,000	129,999	2	—
130,000	139,999	—	—
140,000	149,999	—	1
150,000	159,999	1	—

5.6 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2022	2021
		€	€
Ró-íocaíochtaí	8	12,087	4,225
Ró-íocaíochtaí le pleananna aisghabhála i bhfeidhm.	3	3,374	4,225

Tá Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas ag plé leis an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte chun pleananna aisghabhála a chur i bhfeidhm.

5.7 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair inchánach an Oifigigh Cuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2022 €000	2021 €000
Buntuarastal		
Laurence Bond (a chuaigh ar scor an 31 Nollaig 2022)	112	101
Éimear Fisher (a ceapadh an 19 Meán Fómhair 2022)	30	—
Liúntais	17	25
	159	126

Ceapadh Éimear Fisher mar Oifigeach Cuntasaíochta eatramhach ar feadh naoi mí.

Ní áirítear thuas luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse.

Bhí Laurence Bond ina chomhalta den scéim aoisliúntais d'fhostaithe neamhbhunaithe Stáit roimh 2004, agus ní dheachaigh a teidlíochtaí le haghaidh sochair scoir níos faide ná téarmaí na scéime sin.

Tá Éimear Fisher ina comhalta den scéim aoisliúntais do státseirbhísigh bhunaithe i ndiaidh 1995, agus ní théann a teidlíochtaí le haghaidh sochair scoir níos faide ná téarmaí na scéime sin.